

Bijpraten met de buurt

Verslag van een informele bijeenkomst voor omwonenden op 20 februari 2018, georganiseerd door Bureau Marineterrein Amsterdam.

Het buurtplatform heeft een persoonlijke uitnodiging voor de bijeenkomst ontvangen. Daarnaast zijn vermeldingen geweest in het Petersburgjournaal en de website van Buurtorganisatie 1018. Marineterrein Amsterdam heeft aankondigingen geplaatst in de nieuwsbrief en op de Facebookpagina.

Opkomst: 27 personen

Welkom

Liesbeth Jansen, directeur Bureau Marineterrein Amsterdam, heet de aanwezigen welkom. Bureau Marineterrein Amsterdam beheert en exploiteert de ruimtes en faciliteiten die beschikbaar komen. Vanuit de programmering wordt gewerkt aan een betekenisvolle toekomst voor het gebied. Onder programmering verstaan we de organisaties die tijdelijk op het terrein komen, de activiteiten die er plaatsvinden en de projecten die er ontstaan. Het is daarnaast ook de taak van Bureau Marineterrein Amsterdam om het publiek te informeren over de ontwikkelingen en de dialoog met de omgeving gaande te houden. Het Marineterrein is eigendom van het Rijk. Rijk en gemeente trekken samen op in de plannen voor het gebied. Over de toekomstige definitieve ontwikkelingen beslissen de overheid en de politiek.

Overlijden Wil Merkies

We staan stil bij het overlijden van Wil Merkies, oprichter van Buurtplatform Marineterrein Kattenburg. Ze was vanaf het begin nauw betrokken bij de ontwikkelingen op Marineterrein Amsterdam en een groot pleitbezorger van veel groen, duurzame oplossingen en ontmoetingsplekken voor de buurt. We zullen haar erg gaan missen.

Toelichting op de besluitvorming

Patrick Spaans, gemeente Amsterdam, afdeling Grond en Ontwikkeling, geeft een toelichting op de gemeentelijke besluitvorming rondom het Marineterrein. Wat betreft de besluitvorming en de bijbehorende inspraak wordt het zogenaamde Plaberum gevolgd: het Plan- en Besluitvormingsproces Ruimtelijke Maatregelen 2017 van de gemeente Amsterdam.

Plaberum: vier fases

Het Plaberum deelt ruimtelijke projecten op in vier fases. De principenota hoort bij fase 1, de verkenningsfase. In deze fase zijn de wenselijkheid, mogelijkheden en richting van ruimtelijke ontwikkeling in het gebied verkend. Daarnaast zijn in deze principenota de verdere processtappen, de rolverdeling en het participatieproces beschreven.

Verkenningsfase en haalbaarheidsfase

De verkenningsfase is afgesloten met een bestuurlijk besluit van het college van B en W, het principebesluit (juli 2017). Dit principebesluit geeft richting aan fase 2, de haalbaarheidsfase. In deze tweede fase wordt de haalbaarheid van het project verder uitgewerkt en vastgelegd in een projectnota met bijbehorend projectbesluit.

Motie

De gemeenteraad heeft echter, bij de bespreking van de principenota in oktober 2017, een motie aangenomen, waarin is opgenomen dat de gemeenteraad aanzienlijk meer woningen en meer voorzieningen wenst te realiseren op het Marineterrein dan in de principenota vermeld staan. Rijk en gemeente zullen in wederzijds overleg moeten bepalen hoe de motie van invloed is op de uitgangspunten voor het Marineterrein. Met de gemeenteraad is ook afgesproken dat er pas na de gemeenteraadsverkiezingen in maart 2018 een nieuw voorstel zal worden voorgelegd, dat uiteindelijk zal leiden tot een projectbesluit.

Daarnaast is tussen Rijk en gemeente in de bestuursovereenkomst afgesproken dat er in juli een richtinggevend document voor de planologische besluitvorming moet komen, met daarin een verdere inkadering van de uitgangspunten voor de definitieve ontwikkeling op de langere termijn. In fase 2, de haalbaarheidsfase, wordt het richtinggevend document uitgewerkt tot de projectnota. De nota van uitgangspunten vormt straks een integraal onderdeel van de projectnota.

Ontwerpfase en uitvoeringsfase

Hierna volgen nog fase 3, de ontwerpfase, en fase 4, de uitvoeringsfase. Fase 3 wordt afgesloten met een investeringsbesluit met daarin uitspraken over het ontwerp, het programma en de middelen voor de uitvoering. De laatste fase is de uitvoeringsfase. In deze fase wordt er een bestemmingsplan of omgevingsplan vastgesteld en worden onder meer de vergunningen aangevraagd.

Participatie rondom projectnota

Nadat het college van B en W het projectbesluit heeft genomen, wordt de projectnota aan het publiek voorgelegd. Er zullen daarnaast inloop- en inspraakbijeenkomsten zijn. De reacties worden in een nota van beantwoording verwerkt. De projectnota wordt vervolgens met het projectbesluit en de nota van beantwoording ter besluitvorming aan de gemeenteraad voorgelegd.

Nog niet veel zekerheden

Het is best ingewikkeld; op dit moment staat nog niet veel vast. De plannen verkeren nog in prille fase en we weten nog niet wanneer het projectbesluit wordt genomen. Het Rijk wil de bestemming van het Marineterrein waarborgen vóór verkoop van het

terrein. De gemeente Amsterdam heeft het recht van eerste koop. Beide partijen trekken nu samen op in het maken van de plannen.

Vraag en antwoord over besluitvorming

Artist impression

V: Ik snap niks van al die besluiten, is er niet gewoon een tekening van hoe het Marineterrein eruit gaat zien?

A: Die tekening is er niet, het principebesluit is het eerste besluit. Daarin staat wat voor soort stukje stad we hier ongeveer willen hebben. In dat principebesluit staat ook uitleg over het verdere proces.

Inspraak

V: Formeel moet er inspraak worden geregeld; hoe ziet dat eruit?

A: De inspraak vindt plaats gedurende een vaste periode, die volgt na het volgende besluit. Dat is echter iets anders dan bijeenkomsten en participatie die aan het besluit voorafgaan, zoals gesprekken met de buurt en meet-ups over bepaalde onderwerpen.

Input van burgers

V: Het Marineterrein is een van de interessantste gebieden in Amsterdam waar nog iets kan, ook nog met historische waarde. Waarom vraag je niet aan mensen om input? Waarom zijn er alleen dikke rapporten?

A: Dat is wel gebeurd. In 2016 en 2017 zijn onderzoeken gedaan naar de kwaliteit van het gebied, de toekomstige bestemming en hoe het op een flexibele manier ontwikkeld kan worden. Daarnaast zijn overleggen gevoerd met allerlei groepen betrokkenen. Hieruit is de principenota Marineterrein voortgekomen. In juli 2017 heeft het college van B en W hierover een principebesluit genomen. Vervolgens is ook een informatie- en consultatieronde georganiseerd. Daarvan is een eindverslag gemaakt. Het Rijk en de gemeente Amsterdam betrekken de reacties uit deze ronde bij hun verdere plan- en besluitvorming.

Motie

V: Er is in de gemeenteraad een motie aangenomen om meer woningen op het Marineterrein te realiseren; wat betekent dat precies?

A: De motie die is aangenomen, is een reactie op wat er in de principenota is neergelegd. In de motie staat dat de verhouding van het aantal woningen omhoog moet. Er moet nu dus gekeken worden in hoeverre het concept overeind blijft als er relatief meer woningen komen of wanneer er meer volume wordt toegevoegd. Uiteindelijk moet de raad daar iets over zeggen.

Hoogbouw

V: Geld regeert altijd. Er moet grondopbrengst komen. Meer huizen betekent dus nu hoger bouwen?

A: Dat weten we nog niet. Er zal een prijs moeten worden betaald voor het Marineterrein. De prijs wordt lager als er veel sociale huurwoningen komen. We moeten er wel met het Rijk uit zien te komen, maar hoe zal de komende tijd moeten blijken.

Voorstel GroenLinks

V: Hoe zit het dan met het voorstel van GroenLinks? (red: GroenLinks heeft een eigen plan gemaakt voor de toekomst van het Marineterrein.)

A: De raad heeft gezegd: de principenota Marineterrein is inhoudelijk nog niet op de goede weg. Het commentaar daarop – ook dat van GroenLinks, die de motie heeft ingediend – moet verwerkt worden in de projectnota.

Aantal woningen

V: Hoeveel woningen gaat de raad wel goedkeuren?

A: Er lag ook een motie die minimaal 35 procent woningen bepleitte, maar die is niet geaccepteerd want dan zou het daar op uitkomen. De raad wilde aanzienlijk meer. Hoeveel zal nog moeten blijken. Indertijd heeft de raad ja gezegd tegen innovatieve bedrijvigheid in een gebied van internationale allure. Daar zijn we op voortgegaan met tijdelijke ontwikkelingen. Er is in die geest een principenota gekomen. B en W is daar mee akkoord gegaan, maar de politiek niet.

Uniciteit

V: Hoe zorg je er nou voor dat de uniciteit van het gebied bewaard blijft?

A: Dat doe je door niet te snel stappen te nemen, en steeds kijken of je op de goede weg bent.

Bouwvolume

V: Staat 228.000 m² bebouwing vast?

A: Dat volume is niet bestuurlijk vastgelegd. Er is een ambitie voor het Marineterrein geformuleerd, maar daarbij zijn nog geen harde cijfers genoemd.

Bestemmingsplan

V: Komt er een bestemmingsplan?

A: Of er een bestemmingsplan komt of een omgevingsplan, is nog niet bekend. Er komt in ieder geval een document dat richting geeft aan de planologische ontwikkeling van het terrein.

Stappenplan

V: Mensen willen een helder stappenplan dat een bepaalde tijd in beslag neemt. Waarom is dat er niet?

A: Het is een zoektocht om de flexibiliteit in stand te houden en toch ook zekerheden te kunnen geven om iets te kunnen realiseren. Maar de besluitvorming moet netjes geregeld zijn. Dat traject is nog volop gaande. We volgen de procedures.

Behoud gebouwen

V: Is het al duidelijk wat er koste wat kost blijft staan?

A: Ook dat is nog niet besloten. Waardevolle en beeldbepalende bebouwing blijven in de toekomst behouden. Dit geldt bijvoorbeeld ook voor (een deel van) de muur. De dienst Monumenten en Archeologie van de gemeente Amsterdam heeft onderzoek gedaan naar de waarde van de gebouwen en aanbevelingen gedaan.

Omgeving Marineterrein

Roeland Lagendijk, van stadsdeel Centrum, licht toe welke infrastructurele projecten er in de omgeving spelen en gaat in op het beleid van de gemeente na de twee ernstige incidenten die hebben plaatsgevonden op de Oostelijke Eilanden.

Oosterdoksdraaibrug afgesloten

Er gebeurt veel om het Marineterrein. De brug naar Oosterdokseiland is afgesloten. Voor de Dijkgracht heeft dit veel consequenties, er is veel overlast van verkeer dat strandt. We zoeken naar verbeteringen voor bereikbaarheid. Tijdens de Uitmarkt, die dit jaar weer rond het Oosterdok is gepland, komt er bijvoorbeeld wel een tijdelijke brug.

Herinrichting Kattenburgerstraat

Een kleine herinrichting van de Kattenburgerstraat is in onderzoek en staat voor volgend jaar op de planning. Er moet ruimte komen voor ondergrondse containers voor afval en er komen maatregelen om parkeren van touringcars te voorkomen. Ook de fietspaden krijgen een opknopbeurt. Het idee is om de rijbaan op bepaalde punten te versmallen, hierdoor gaan auto's ook minder hard gaan rijden. Er komen ook oversteekplekken om de bereikbaarheid van de Kattenburgerstraat en het Marineterrein te verbeteren.

Dijkgracht

Er wordt een nieuwe voetganger-fietsroute aangelegd langs de Dijkgracht-Oost: vanaf stadswerf Oostenburg naar de Mariniersbrug.

Ernstige incidenten

Dan zijn er nog de ernstige incidenten van de afgelopen tijd. De gemeente heeft maatregelen genomen om de veiligheid te herstellen en een langetermijnaanpak aangekondigd. De Oostelijke Eilanden gaan geen ontwikkelingswijk worden, maar de wijk krijgt wel die status. Dat betekent dat er heel veel mogelijkheden voor verbeteringen kunnen komen, en er komt extra capaciteit vanuit de gemeente.

Vraag en antwoord over omgeving Marineterrein

Verkeer

V: De eilandenboulevard die dit jaar wordt aangelegd, wordt verkeersluw. Wordt de Kattenburgerstraat dan niet gewoon veel drukker?

A: Voor de politiek is het verkeer heel actueel. Het volgende college gaat daar beslissingen over nemen. Daarbij spelen Weesperstraat en Valkenburgerstraat, Prins Hendrikkade en Kattenburgerstraat ook een belangrijke rol.

Brug

V: Waarom is er geen alternatieve verbinding naar Oosterdokseiland gemaakt, zoals de brug die voor de Uitmarkt komt?

A: De pontonbrug van de Uitmarkt is tijdelijk. Er wordt wel gekeken naar andere verbeteringen.

Muur

V: Als er oversteekplekken komen, kunnen er dan ook openingen in de muur komen, op optimale plekken?

A: Een deel van de muur is van monumentale waarde. Wat er op korte termijn met de rest van de muur kan gebeuren, is onderwerp van gesprek en maakt deel uit van het participatietraject. Onomkeerbare ingrepen zijn voorlopig niet aan de orde.

Groenstrook

V: Kan de drassige groenstrook langs de Kattenburgerstraat verbeterd worden?

A: Bij dezen, we nemen dit op in het plan.

Liesbeth Jansen, Bureau Marineterrein Amsterdam

Wat doet Bureau Marineterrein Amsterdam?

Aan Bureau Marineterrein is indertijd de opdracht gegeven om het Marineterrein organisch te ontwikkelen. Het uitgangspunt is om vanuit een programma te ontwikkelen: stapsgewijs, steeds kijken wat wel en niet werkt, bijsturen, versnellen als het kan, vertragen als het nodig is. We werken toe naar een toekomstbestendig stadskwartier, waar ruimte is voor innovatie, voor bedenken, testen en toepassen. In de tijdelijkheid gaan we geen dingen doen die onomkeerbaar zijn, maar wel werken aan wat er in de toekomst gaat komen.

Overdracht

Op 2 juli vindt de officiële overdracht plaats van het Marine Etablissement door Defensie aan het Rijksvastgoedbedrijf. Dienst werving en selectie van Defensie blijft op het Marineterrein. Die dienst zit nu nog in gebouw 028 en 029, maar zal naar verwachting verhuizen naar het huidige Marechausseegebouw, dat hiervoor nog wel verbouwd en hoger gemaakt moet worden.

Nieuwe entree

Ergens na de zomer gaat de poort bij het Marechausseegebouw open. Dat wordt vervolgens de nieuwe entree voor auto's. De hoofdentree (de blauwe poort) wordt dan alleen toegankelijk voor fietsers, de kleine, groene historische poort is alleen voor voetgangers.

Mobiliteit

Wat er aan verkeer echt nodig is, zoals hulpdiensten en goederenvervoer, willen we zoveel mogelijk naar een centrale plek op het Marineterrein brengen en dus niet over het hele terrein heen laten lopen. Op termijn moet het Marineterrein autovrij worden, dus we zullen de komende jaren veel gaan testen hoe we de mobiliteit gaan regelen.

Vervoer over water

Het zware verkeer voor de bouw kan over het water. Voor andere dingen is vervoer over water minder opportuun, maar we gaan dat wel onderzoeken. 50 procent van het verkeer in de stad is overigens bouwverkeer, dus het is zeer interessant om daar iets aan te doen.

Sport

We denken na hoe we de sportvelden van Defensie in gebruik kunnen nemen. De gemeente gaat ons daarbij helpen, want dat kunnen we niet alleen. We willen een innovatieve invulling. Daarmee bedoelen we niet alleen technisch innovatief, maar ook sociaal innovatief. Op 21 april openen we alvast een publieke fitnesskamer in het kader van de open dag van Expeditie Oosterdok.

Bedenken, testen, toepassen

Er komen veel studenten en instellingen op het terrein die hier allerlei onderzoeken willen doen, want er is veel behoefte aan een plek waar veel meer mogelijk is: waar je kunt experimenteren en testen met zelfrijdende auto's en robots en zelfvarende bootjes. Dat soort dingen gaan we hier bekijken, zodat we oplossingen kunnen vinden waar iedereen van kan profiteren.

Afval

Er komt een afvalplan. Daarin moeten ook talloze zaken benoemd worden als het gebied helemaal openbaar toegankelijk is (zomer 2018). Dit staat hoog op de agenda.

Anders leren

Veel leden van de community zijn bezig met nieuwe kennis en het leren van nieuwe vaardigheden, zoals Growth Tribe, App Academy, TV Academy, Zeitgeist en Makerversity. En er komen meer kennisinstellingen bij.

NB: Inmiddels is ook bekendgemaakt dat [Codam](#), een onorthodoxe programmeerschool naar voorbeeld van het vermaarde Franse École42, na de zomer zijn deuren opent op het Marineterrein.

Gebouw 030: het nieuwe hart

Gebouw 030, het congrescentrum, wordt een plek voor overdracht van kennis en inhoudelijke bijeenkomsten. Het wordt het hart van het Marineterrein, de ontmoetingsplek voor de community en bezoekers.

Overdracht op 2 juli 2018

Op 2 juli worden de opstallen door Defensie overgedragen aan het Rijksvastgoedbedrijf, de eigenaar van het terrein. Daarna kan het hele gebied publiek

toegankelijk worden gemaakt. Er is enige tijd nodig om de gebouwen klaar te maken voor gebruik. Op 23 augustus, voorafgaand aan de Uitmarkt, plannen we een grote viering voor publiek. Maar direct na de overdracht op 2 juli willen we sneakreviews en meet-ups organiseren voor omwonenden en andere betrokkenen. Graag willen we buurtbewoners betrekken bij de samenstelling van het programma.

Uitmarkt rond het Oosterdok

Er zijn veel positieve reacties gekomen op de Uitmarkt rond het Oosterdok. Door het Marineterrein open te stellen voor cultuur, heeft een breed publiek kennis kunnen maken met het Marineterrein. De organisatie van de Uitmarkt wil het event nog een keer rond het Oosterdok laten plaatsvinden. Wij werken graag mee, maar wat ons betreft kan het wel wat innovatiever en duurzamer.

Nieuwe cultuurhistorische verkenning

Er is een nieuwe cultuurhistorische verkenning over het Marineterrein gemaakt door Hester Aardse van Monumenten en Archeologie van de gemeente Amsterdam. Het is enorm boeiend hoe het ontwerp voor het Marineterrein in de jaren 60 van de vorige eeuw is ontstaan. In de verkenning wordt ook een waardering voorgesteld voor de gebouwen en de inrichting van de openbare ruimte. Naast de monumentale gebouwen wordt ook geadviseerd om een aantal nieuwere gebouwen te behouden in een ensemble.

[Download hier de Cultuurhistorische verkenning Marineterrein](#)

Hek

We doen er alles aan om het hek snel weg te halen na de overdracht. Defensie wil nog een deel van het hek laten staan.

Volgende Bijpraten met de buurt op 22 mei

Op dinsdag 22 mei 2018 houdt Bureau Marineterrein Amsterdam voor de tweede keer dit jaar een informele informatiebijeenkomst, speciaal voor mensen die in de buurt van het Marineterrein wonen. Bijpraten met de buurt vindt plaats in de Commandantswoning, van 18.00 tot 20.30 uur. Doel is om de 'buren' van het Marineterrein als eerste bij te praten over stand van zaken en ontwikkelingen. Aanmelden kan via aanmelden@marineterrein.nl o.v.v. Bijpraten op 22 mei.